

Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 220
Ημερομ. Κατάθεσης: 15/4/2024

Αθήνα, 15 Απριλίου 2024

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: «Καταθέστε στη Βουλή τις εκθέσεις διάθεσης και τη στρατηγική ιδιωτικοποίησης των μετοχών του δημοσίου στις τράπεζες, που οδηγούν σε ζημιά 40 δισ. ευρώ»

Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) ιδρύθηκε το 2010 στο πλαίσιο δεσμεύσεων που ανέλαβε η Ελληνική Δημοκρατία από τις δανειακές συμβάσεις που συνολογούσε με ευρωπαϊκούς και διεθνείς θεσμούς. Κατά την ίδρυσή του, αποκλειστικός σκοπός του Ταμείου, το οποίο αποτελεί ένα όχημα ειδικού σκοπού με περιορισμένη χρονική διάρκεια, ήταν η «συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος».

Ο χρόνος λήξης της λειτουργίας του ορίστηκε από την παρούσα κυβέρνηση της Ν.Δ. ως την 31η/12/2025 (με τον νόμο 4941/2022 «Αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του Συνεγγυητικού Κεφαλαίου Εξασφάλισης Επενδυτικών Υπηρεσιών, εκσυγχρονισμός Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και άλλες επείγουσες διατάξεις»).

Συνολικά, τα έτη 2012 - 2016 πραγματοποιήθηκαν τρεις ανακεφαλαιοποιήσεις τραπεζών από το ελληνικό δημόσιο -μέσω του ΤΧΣ, οι οποίες κόστισαν συνολικά περί τα 40 δισ. ευρώ.

Η 1^η (2012 - 2013) κόστισε στους Έλληνες φορολογούμενους 25,5 δισ. ευρώ, ενώ συμμετείχαν και ιδιώτες με 3 δισ. ευρώ. Το αποτέλεσμα ήταν το ΤΧΣ να αποκτήσει ποσοστό άνω του 80% στις τέσσερις συστημικές τράπεζες, χωρίς πάντως να κατοχυρώνει σημαντικά διοικητικά δικαιώματα, όπως η επιλογή διοικήσεων, ως όφειλε και παρά την διαφορετική διεθνή πρακτική σε αντίστοιχες ανακεφαλαιοποιήσεις.

Η 2^η ανακεφαλαιοποίηση, ύψους 8,3 δισ. ευρώ, πραγματοποιήθηκε το 2014, κυρίως από ιδιώτες επενδυτές, γεγονός που οδήγησε σε σοβαρή απομείωση της θέσης του δημοσίου (dilution).

Η 3^η ανακεφαλαιοποίηση ανήλθε σε 5,4 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά δεδομένα στις 31/12/2022 του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, που αναφέρονται στην Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας Μαΐου 2023 της Τράπεζας της Ελλάδας, τα ποσοστά συμμετοχής του ΤΧΣ στις τέσσερις συστημικές τράπεζες ήταν:

- 8,9% στην Alpha Bank
- 1,4% στην Eurobank
- 40,39% στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος και
- 27% στην Τράπεζα Πειραιώς

Το τελευταίο εξάμηνο, το ΤΧΣ έχει πουλήσει τις μετοχές που κατείχε στις τράπεζες (εκτός από ένα πακέτο 18% της ΕΤΕ), απόφαση που έχει επιφέρει σημαντικές ζημιές. Αναλυτικά:

- Εθνική Τράπεζα: Είχαν διατεθεί από το ΤΧΣ 5,11 δισ. ευρώ (για το 22% των μετοχών) και από την πώληση (του 22%) εισπράχθηκε 1,06 δισ. ευρώ. Ζημιά: 4,05 δισ. ευρώ.
- Alpha Bank: Είχαν διατεθεί 3,96 δισ. ευρώ, από την πώληση εισπράχθηκαν 293,4 εκατ. ευρώ. Ζημιά 3,67 δισ. ευρώ.
- Eurobank: Είχαν διατεθεί 9,9 δισ. ευρώ, από την πώληση εισπράχθηκαν 93,65 εκατ. ευρώ. Ζημιά: 9,8 δισ. ευρώ.
- Τράπεζα Πειραιώς: Είχαν διατεθεί 17,9 δισ. ευρώ, από την πώληση εισπράχθηκαν 1,35 δισ. ευρώ. Ζημιά: 16,55 δισ. ευρώ.
- Σύνολο ζημιάς: 34,07 δισ. ευρώ.

Πρέπει να συνυπολογιστεί ακόμα ότι μετά την άρον άρον εκποίηση των μετοχών το τελευταίο διάστημα, οι τιμές αυτών έχουν αυξηθεί περαιτέρω, κάτι που κάνει τη ζημιά υψηλότερη κατά 500 εκατ. ευρώ περίπου. Ενώ, σε περίπτωση που επιτευχθούν οι τιμές στόχοι, η επιπλέον εκτιμώμενη απώλεια θα ανέλθει σε 1,6 δισ. ευρώ περίπου.

Το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) αναφέρει ότι από την ιδιωτικοποίηση αυτή, «οι υπαινισσόμενες ζημιές (implied losses) ανέρχονται σε 42 με 43 δισ. ευρώ».

Επειδή παρόμοιοι κρατικοί μηχανισμοί ύστερα από την αποεπένδυση κατέγραψαν είτε κέρδη είτε μικρότερες ζημιές, όπως για παράδειγμα στις ΗΠΑ, όπου, σύμφωνα με το ΚΕΠΕ, προέκυψαν κέρδη για το δημόσιο, ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου προέκυψαν σχετικά μικρές ζημιές.

Επειδή καθίσταται αναγκαίος ο λεπτομερής απολογισμός του έργου του ΤΧΣ σε όρους πλήρους διαφάνειας, όπως προτείνεται και από τη διεθνή βιβλιογραφία. Συγκεκριμένα, συνιστάται, μεταξύ άλλων, να ανακοινωθούν τα ακριβή κονδύλια

ενίσχυσης για κάθε μία τράπεζα από την οποία απεμπλέκεται το ΤΧΣ, ώστε να είναι δυνατό να υπολογισθεί το καθαρό αποτέλεσμα μετά και την πώληση του αντίστοιχου μεριδίου λαμβάνοντας υπ' όψη τυχόν άλλα σχετικά έσοδα.

Επειδή οι ενδιαφερόμενοι φορείς του δημοσίου, καθώς και η ακαδημαϊκή – ερευνητική κοινότητα, οφείλουν να αξιολογήσουν τις πρακτικές που υιοθετήθηκαν από το ΤΧΣ στο πλαίσιο της διεθνούς εμπειρίας.

Επειδή ο κεντρικός στόχος της παραπάνω αξιολόγησης πρέπει να είναι πρακτικός και να καταλήγει σε προτάσεις πολιτικής σχετικά με το τι πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί, δεδομένων των περιορισμών που επέβαλε η οικονομική συγκυρία, ούτως ώστε να αποφευχθούν παρόμοιες ζημιογόνες ενέργειες στο μέλλον για το ελληνικό Δημόσιο.

Αιτούμεθα την κατάθεση των κάτωθι εγγράφων:

- 1) Της στρατηγικής αποεπένδυσης του ΤΧΣ από τις τέσσερις τράπεζες, με αφαίρεση των εμπιστευτικών στοιχείων, τα οποία αφορούν την υπολειπόμενη αποεπένδυση της Εθνικής Τράπεζας σε πρώτο χρόνο και σε δεύτερο χρόνο μετά την ολοκλήρωσή της και τα στοιχεία που αφαιρέθηκαν.
- 2) Για κάθε μία από τις διαθέσεις που έχουν πραγματοποιηθεί, τις εκθέσεις διάθεσης και σε δεύτερο χρόνο την έκθεση για την διάθεση που υπολείπεται.
- 3) Τα στοιχεία του κόστους των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών των διαθέσεων και τους όρους και τις διαδικασίες του χρηματοοικονομικού συμβούλου που επιλέχθηκε να τις πραγματοποιήσει.

Οι αιτούντες βουλευτές

Παππάς Νικόλαος

Αποστολάκης Ευάγγελος

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ρένα

Ηλιόπουλος Όθων

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Καραμέρος Γιώργος

Λινού Αθηνά

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Παπαηλιού Γιώργος

Πούλου Γιώτα

Τζάκρη Θεοδώρα

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γιώργος